بین الملل

تکرار ادعای ترامپ درباره ایران

رئیس‌جمهور پیشین آمریکا و نامزد حزب جمهوری‌خواه انتخابات ریاست‌جمهوری این کشور ادعاها درباره تاثیر سیاست تحریم‌ها بر ایران و احتمال توافق با آن در دوران ریاست‌جمهوری خود را تکرار کرد.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، «دونالد ترامپ»، رئیس‌جمهور پیشین آمریکا و نامزد حزب جمهوری‌خواه در انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۲۴ این کشور در سخنرانی خود در کنوانسیون ملی جمهوری‌خواهان که به طور رسمی نامزدی خود در انتخابات را پذیرفت، مدعی شد که اگر رئیس‌جمهور بود، حمله هفت اکتبر حماس علیه رژیم صهیونیستی طی عملیات «طوفان الاقصی» رخ نمی‌داد. روزنامه «تایمز» رژیم صهیونیستی با انتشار این مطلب گزارش داد: ترامپ با انتقاد از سیاست‌های دولت «جو بایدن» گفت که من به تک تک بحران‌های بین‌المللی که دولت فعلی ایجاد کرده، از جمله جنگ هولناک روسیه و اوکراین و جنگ برپا شده به دلیل حمله‌ای که به اسرائیل شد، پایان خواهم داد؛ بحران‌هایی که اگر من رئیس‌جمهور بودم، اتفاق نمی‌افتادند. ترامپ با تکرار ادعاها درباره موثر بودن سیاست موسوم به «کارزار فشار حداکثری» او علیه ایران در دوران ریاست‌جمهوری‌اش گفت: ایران ورشکسته بود. ایران هیچ پولی نداشت. حالا ایران ۲۵۰ میلیارد دلار دارد. آن‌ها تمام این مبلغ را طی ۲ سال‌ونیم گذشته به دست آورده‌اند. او با اشاره به تمدید معافیت از تحریم‌های ایران برای عراق توسط دولت بایدن گفت: دولت بایدن برای تهران معافیت تحریمی صادر کرده است. نامزد حزب جمهوری‌خواه با دفاع از سیاست‌های تحریمی خود علیه ایران گفت: من به چین و دیگر کشورها گفته بودم که اگر از ایران چیزی بخرید، به شما اجازه هیچ تجارتی در این کشور (آمریکا) را نخواهیم داد. ترامپ ادعای خود را درباره توافق با ایران تکرار کرده و گفت که پیش از شکست او در انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۲۰ آمریکا، ایران در آستانه انجام دادن توافقی برای محدود کردن بیشتر برنامه هسته‌ای بود. او با اشاره به نتایج انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا در آن سال مدعی شد: ایران قصد داشت با ما توافق کند و بعد ما آن نتیجه هولناک را رقم زدیم که دیگر اجازه آن را نخواهیم داد. رئیس‌جمهور پیشین آمریکا ادعای خود درباره وجود اهداف نظامی در برنامه هسته‌ای ایران را تکرار کرده و گفت: حالا، ایران بسیار به در اختیار داشتن یک سلاح هسته‌ای نزدیک است که (در دوران ریاست‌جمهوری من) اتفاق نمی‌افتاد. تکرار این ادعا از سوی ترامپ در حالی مطرح می‌شود که مقامات ایران تاکید کرده‌اند تولید و به‌کارگیری تسلیحات اتمی جایی در برنامه دفاعی ایران ندارد. دولت ترامپ در سال ۲۰۱۸ با ناقض تلقی کردن توافق هسته‌ای، توافقی که به موجب آن ایران در ازای لغو تحریم‌ها برنامه هسته‌ای خود را محدود می‌کرد، خارج شد و ضمن بازگرداندن تحریم‌های پیشین این کشور علیه ایران، تا آخرین روزهای خود در کاخ سفید، تحریم‌های متعددی را علیه افراد و نهادهای ایرانی اعمال کرد.

نیرنگ زلنسکی با توسل به «وعده صادق»

صدر اعظم آلمان درخواست رئیس جمهور اوکراین از کشورهای غربی برای سرنگون کردن موشک‌های روسیه را رد کرد.

به گزارش زمان به نقل ازمهر ، اولاف شولتز، صدر اعظم آلمان درخواست ولودیمیر زلنسکی، رئیس جمهور اوکراین از کشورهای غربی که خواستار سرنگون کردن موشک‌های روسیه در حریم هوایی اوکراین شده است را رد کرد. زلنسکی در جریان چهارمین نشست مجمع سیاسی اروپا در لندن، بار دیگر از متحدان غربی‌اش خواست تا موشک و پهپادهای روسیه را در حریم هوایی اوکراین سرنگون کنند و برای متقاعد کردن غربی‌ها به مبادرت به این کار، به مشارکت آنها در دفع حمله موشکی و پهپادی اخیر ایران (وعده صادق) به تل‌آویو اشاره کرد، حمله‌ای که البته راه به جایی نبرد و مواضع مدنظر تهران به طور دقیق هدف قرار گرفت. شولتز در پاسخ به پرسشی درباره درخواست زلنسکی گفت: معتقدم که چنین اجماعی درباره چنین اقدامی غیر ممکن است. آمریکا نیز درباره این مساله موضعی بسیار روشن دارد، بوریس پیستوریوس، وزیر دفاع آلمان اواخر ماه مه گفته بود که برلین و سایر متحدانش، حتی احتمال سرنگون کردن موشک و پهپادهای روسیه را به طور جدی بررسی نمی‌کنند چون این اقدام به معنای مشارکت مستقیم در جنگ است.این در حالی است که دونالد تاسک، نخست وزیر لهستان و زلنسکی اوایل جولای پیمان همکاری امنیتی را به امضا رساندند که در آن بندی مرتبط با سازوکاری به چشم می‌خورد که لهستانی‌ها را قادر می‌سازد تا در صورتی که موشک و پهپادهای روسیه به سمت ورشو شلیک شده و در حریم هوایی اوکراین باشند، آنها را سرنگون کنند.جان کربی، هنگ کننده ارتباطات راهبردی شورای امنیت ملی کاخ سفید در مخالفت با چنین اقدامی گفت که دولت واشنگتن نمی‌خواهد در نتیجه سرنگون شدن موشک‌های روسیه به دست لهستان، شاهد تشدید جنگ باشد. پنس استولتنبرگ، دبیرکل ناتو که به‌زودی جای خود را به مارک روته، نخست وزیر هلند می‌دهد، دوشنبه هفته گذشته مدعی شد که این ائتلاف نظامی به طور مستقیم وارد جنگ اوکراین نخواهد شد و حمایت خود از کی‌یف را در سطح کمک به آنها در سرنگون کردن جنگنده‌های روس محدود می‌کند.

پزشکیان در دیدار و گفت‌وگو با بازاریان و کسبه تهران مطرح کرد:

مشکلات اصناف و بازاریان را با کمک خود آنها حل می‌کنیم

مسعود پزشکیان در دیدار با بازاریان و کسبه تهران گفت: مشکلات اصناف و بازاریان را با کمک خود آنها حل می‌کنیم.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، مسعود پزشکیان رئیس‌جمهور منتخب روز پنجشنبه با حضور در مراسم عزاداری دوازدهم محرم بازاریان، بی‌واسطه، دغدغه‌های شماری از کسبه و نمایندگان بازار تهران را شنید.

وی گفت: اداره کشور در گرو رونق بازار و تولید است و ما مشکل بازار را مشکل کشور می‌دانیم و برای حل این مشکلات تلاش خواهیم کرد. اگر شما کار را درست انجام دهید و بازار رونق داشته باشد و خرید و فروش و تولید برقرار باشد، مملکت خوب اداره می‌شود؛ ولی اگر اینجا (بازار) مشکل داشته باشد، مملکت مشکل خواهد داشت.

پزشکیان افزود: در نتیجه هر کاری از دست ما بر بیاید که روند و کار شما را تسهیل کنیم که راحت‌تر به امور خود بپردازید، ان‌شاءالله این کار را خواهیم کرد. دولت چهاردهم وظیفه خود می‌داند که تسهیل امور را برای رونق تولید در دستور کار قرار دهد. دولت چهاردهم تلاش می‌کند تا تمامی مشکلات موجود بر سر راه اصناف و بازاریان را با کمک خود آنها حل کند.

حجت الاسلام ابوترابی‌فرد تاکید کرد:

حمله یمن به تل آویو هشداری برای پایان تجاوز بود

خطیب نماز جمعه تهران با اشاره به مردم مقاوم غزه، اذعان کرد: این فرزندان استوار پیامبر اعظم که در طول تجاوزات دنیای استکبار به سرکردگی امریکا، ایستادند برای امت اسلام حیثیت و آبروی دیگری را خلق کردند.

به گزارش سرویس سیاسی زمان، حجت الاسلام سید محمد حسن ابوترابی‌فرد در خطبه‌های نماز جمعه این هفته تهران در مصلی امام خمینی (ره)، گفت: شما برادران و خواهران و سوگواران را به شناخت عاشورا و گام برداشتن در راهی که مدرسه رسالت و امامت فراروی بشر تعریف کرده است، توصیه می‌کنم. شناخت راهی که مدرسه عاشورا برای جامعه بشری و انسانی تعریف کرد. وی‌افزود: اگر این مدرسه نبود امروز جامعه انسانی از معارف حیات بخش قرآن کریم محروم بود. اگر حرکت عظیم عاشورا نبود دستگاه آلوده به ستم و جنایت اموی تمام دستاوردهای حرکت عظیم پیامبر اعظم را پایمال می‌کرد.حجت الاسلام ابوترابی فرد اظهار کرد: در ساعت‌های نخست دیروز سخنگوی نیروهای مسلح یمن از اصابت پهپاد مدرن رادار گریز یمنی که به دست توانای جوانان عالم هوشمند یمنی ساخته شده است خبر داد که قلب تل آویو را مورد هدف قرار داد.وی‌افزود: این پهپاد اقتدار آفرین که بر اساس گزارشات رسمی نهادهای صهیونیستی، در فاصله نزدیک سفارت آمریکا فرود آمده است، هشدار دیگری است برای پایان تجاوزات حیوانی درندگان صهیونیست، به خواهران و برادران عزیز و مقاوم ما در غزه، که جان همه ما فدای قدم‌های استوار آنها، باد. حجت الاسلام ابوترابی فرد با اشاره به مردم مقاوم غزه، اذعان کرد: این فرزندان استوار پیامبر اعظم که در طول تجاوزات دنیای استکبار به سرکردگی امریکا، ایستادند برای امت اسلام حیثیت و آبروی دیگری را خلق کردند. خطیب نماز جمعه تهران با اشاره به اعتراف‌های مقامات صهیونیستی، عنوان کرد: نخست وزیر سابق رژیم صهیونیستی اظهار داشته است «سربازان صهیونیستی روزانه در غزه کشته می‌شوند و در صفحات تلویزیون نیز با یکدیگر می‌جنگند. دولت از هم پاشیده و کارایی ندارد.» این ژنرال بازنشسته و کارشناس نظامی رژیم صهیونیستی اظهار داشته است «هرج و مرج کامل بر سربازان صهیونیستی در نوار غزه حاکم شده است. تجهیزات و خدمات لجستیکی، غذا و هر چیزی که برای پیشبرد ما لازم است، وجود ندارد.» وی با اشاره به شرایط نامناسب صهیونیست‌ها ادامه داد: این شرایط آنان در نوار غزه است. از طرفی نواحی شمالی سرزمین‌های اشغالی نیز در دسترس سربازان حزب الله قرار دارد.

ملت ایران در انتخابات حماسه بزرگی خلق کردند

حجت الاسلام ابوترابی فرد با اشاره به برگزاری انتخابات چهاردهمین دوره ریاست جمهوری، گفت: انتخابات ریاست جمهوری اسلامی در روزهای هشتم و پانزدهم تیر ماه در دو مرحله، با مشارکت بیش از ۵۵ میلیون نفر از هموطنان عزیز، در اوج رقابت، سلامت و امنیت برگزار شد و جریان‌های سیاسی و نخبگان کشور، با همه ظرفیت در این میدان پرشکوه و اقتدار آفرین حضور یافتند. برگزاری انتخابات با هدایت رهبری معظم و عالیقدر و مدیریت شایسته سرپرست هوشمند و متعهد ریاست جمهوری برادر ارجمند جناب آقای دکتر مخبر و انتقال متین قدرت از دولتی به دولتی دیگر با گرایش سیاسی متفاوت، بسیار ارزشمند و درخور تحسین و برای ملت عزیز و سرافراز ایران افتخارآفرین است. وی تاکید کرد: این انتخابات برای ملت بزرگ ایران و جوانان عزیز، امید آفرین و نشاط افزا است و بدون تردید این انتخابات از عوامل مهم کلیدی افزایش سرمایه اجتماعی است.امام جمعه تهران بیان کرد: این رویداد سیاسی، اجتماعی و فرهنگی که حکایت از ظرفیت استثنایی نظام جمهوری اسلامی ایران دارد، رشد و بالندگی ملت عزیز ایران را در شرایطی به نمایش گذاشت که شاخص‌های کلان اقتصادی، حکایت از شرایط سخت و دشوار مردم شریف دارد و دشمنان ملت مقاوم و شجاع ایران که استقلال و عزت و اقتدار ملت عزیز را برنمی‌تابند، جنگ همه جانبه، پیچیده، سنگین، ترکیبی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی را بر ملت عزیز تحمیل کردند ولی در این شرایط شما ملت ایران این حماسه بزرگ را خلق کردید. حجت الاسلام ابوترابی فرد خاطرنشان کرد: منافع ملی و شرایط اقتصادی کشور اقتضا دارد، همه آحاد کشور از جمله زنان و مردان و جوانان، به ویژه نامزدهای انتخابات و هواداران جوان و پرانرژیِ ایشان، رسانه‌ها و نخبگان علمی و سیاسی با الهام از پیام تبریک پرمعنای رهبر معظم به ملت عزیز و رئیس جمهور منتخب، با نیک‌اندیشی و همکاری، رفتارهای رقابتی دوران انتخابات را به هنجارهای رفاقتی تبدیل کرده و با اتخاذ مواضع مثبت و در اختیار قرار دادن سرمایه فکری و مدیریتی خود به یاری دولت چهاردهم بشتابند و با تلاش برای توسعه و پیشرفت فرهنگی، سیاسی و اقتصادی کشور، حساب جدیدی از عقلانیت و دیانت و عشق به ایران عزیز را به ثبت برسانند.وی گفت: به یاری خدا از رئیس محترم دستگاه اجرایی کشور انتظار می‌رود، همکاران عالم و مومن و متعهد انتخاب کنند، تا با برنامه‌ریزی شایسته امکان استفاده از این ظرفیت ارزشمند و شتاب دهنده را فراهم سازند. ابوترابی فرد ادامه داد: برادر ارجمندم جناب آقای دکتر پزشکیان در مناظره‌ها و گفتگوهای انتخاباتی خویش، نقشه راه خود را در مدیریت دستگاه مهم و خطیر اجرایی کشور تبیین فرمودند و به درستی بر اهمیت ضرورت تلاش برای فراهم آوردن بستر اجماع نخبگان علمی و سیاسی کشور، در راستای اجرای شایسته سیاست‌های کلی نظام، تاکید کردند.امام جمعه تهران افزود: با اذعان و استحکام این راهبرد و استراتژی تعریف شده نکاتی را محضر رئیس جمهور منتخب کارگزاران محترم در دولت چهاردهم و جامعه علمی و نخبگانی کشور و شما ملت عزیز و بزرگوار تقدیم می‌کنم. به امید آنکه در تحقق و اجرایی شدن این اندیشه موثر باشد. وی گفت: باید به عوامل مهمی اشاره کنم که در طول یکی دو دهه گذشته مانع جدی، فراروی اجرای سیاست‌های کلی نظام بوده است. همچنین لازم است در خطبه‌های آینده به جایگاه حقوقی سیاست‌های کلی نظام و دیگر عوامل مهمی که از نگاه حقیر به عنوان یک چالش و مانع فراروی اجرا و تحقق سیاست‌های کلی است اشاره می‌کنم، تا دولت مردان و ملت عزیز عوامل را بشناسند و برای برداشتن این موانع همت کنند.

سیاست‌های کلی نقشه راه برای دستیابی به اهداف قانون اساسی است

حجت الاسلام ابوترابی فرد در آسیب شناسی عدم تحقق سیاست‌های کلی نظام، تصریح کرد: سیاست‌های کلی با عنایت به منبع قانونی در قانون اساسی، فرآیند تولید محتوا و جایگاه استثنایی مرجع صادر کننده آن، یعنی رهبری معظم انقلاب اسلامی از منزلت بالایی در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران برخوردار بوده و این سیاست‌ها دارای جایگاه حقوقی وزین و فاخر است. سیاست‌های کلی نقشه راه برای دستیابی به آرمان‌ها و اهداف و خطوط اصلی تعریف شده در قانون اساسی است. امام جمعه تهران متذکر شد: در قانون اساسی آرمان‌ها تعریف شده است ولی سیاست‌های کلی که در یک فرایند فاخر و متکی به نگاه علمی و کارشناسی تبیین می‌شود، نقشه راه برای رسیدن به آرمان‌هایی است که در قانون اساسی تعریف شده است و همچنین چارچوب جهت‌گیری کشور را در تمام عرصه‌های حکمرانی در تراز انقلاب اسلامی، تعریف می‌کند و حلقه میانی بین آرمان‌ها و حوزه اجرا می‌باشد. وی با بیان سخنانی از رهبر معظم انقلاب گفت: این است که رهبری معظم در سال ۱۳۸۱ در دیدار ریاست و اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام اظهار می‌دارند، مسئله انضباط در کشور از لحاظ سیاست‌ها و هندسه کلی عمل و اجرا وابسته به سیاست‌ها است. اگر سیاست‌های کلی یک نظام در جایی تبیین تثبیت و توزیع نشود، دچار بی‌رویگی در رفتار خواهد شد. امام جمعه تهران ادامه داد: وقتی سیاست‌ها مشخص شد، به معنای آن است که هندسه کلی حرکت نظام در مسیر کلی معین شده است و لذا این است که رئیس جمهور منتخب در مناظره‌ها و گفتگوها بارها تاکید کردند که هدف دولت چهاردهم، فراهم آوردن زمینه تحقق و اجرای سیاست‌های کلی است و این سخن تمامی است. حجت الاسلام ابوترابی فرد گفت: مقام معظم رهبری فرمودند، مهمترین وظیفه و مسؤولیت رهبری در قانون اساسی تنظیم سیاست‌های کلی است و این را رهبری معظم با اشراف کامل به وظایفی که رهبری نظام در برابر ملت ایران و جامعه اسلامی دارد، می‌فرمایند، لذا باید این سیاست‌ها در جایگاه خود قرار گیرد و قوای سه گانه، دستگاه اجرایی، دستگاه تقنینی و نهاد قانونگذاری، دستگاه قضایی، همه نهادها، نیروهای مسلح ونیز نهادهای امنیت آفرین، همچنین نهادهای فرهنگی باید در چارچوب سیاست‌های کلی حرکت خود را تنظیم کرده و برنامه‌ریزی آنها برای اجرای سیاست‌های کلی نظام باشد. وی افزود: مسئله مهمی که به نظر می‌رسد باید مورد مطالعه قرار گرفته و نهادهای علمی و پژوهشی از ابعاد و زوایای مختلف به تحلیل و بررسی آن بپردازند، علل بر زمین ماندن بسیار سیاست‌های کلی نظام است و اینکه چرا بر زمین مانده است، لذا باید با تبیین درست آن و برداشتن موانع از پیش رو راه را برای اجرایی شدن سیاست‌های کلی هموار کرد و انشاالله در خطبه‌های دیگر به این عوامل اشاره خواهم کرد. حجت الاسلام ابوترابی فرد گفت: امید است که دولت چهاردهم از تمام ظرفیت علمی، پژوهشی، مدیریتی و کارشناسی کشور برای فهم دقیق این موانع و برنامه‌ریزی برای رسیدن به نقشه راه جامع برای تحقق سیاست‌های کلی نظام در دست پیدا بکند.

نامه انتقادی ۵۰ نماینده مجلس درباره حذف ارز ترجیحی

بیش از ۵۰ نمایندهٔ مجلس شورای اسلامی، با انتشار نامه‌ای، نسبت به افزایش قیمت ۴۸۵ قلم از کالاهای اساسی و مایحتاج مردم اعتراض کردند.

به گزارش زمان به نقل ازتسنیم؛ موضوع «حذف تدریجی کالاها از شمول ارز رسمی»، که طی ۱۵سال اخیر در دولت‌های گوناگون اتفاق افتاده، چالشی است که بسیاری از صاحبنظران اقتصادی و صاحبنظران اجرایی را به واکنش واداشته است. بسیاری از این طیف بر این باورند که حذف ارز رسمی، بخش مهمی از سناریوی «به رسمیت شناختن بازار مختل آزاد ارز» توسط دولت است. این افراد معتقدند، به دلیل وجود بازیگران غیررسمی و ناسالم و انحصاری در بازار ارز، دولت باید ضمن پایین نگاه داشتن قیمت اقلام اساسی مشمول ارز رسمی، با ورود و کنترل جدی بازیگران بازار آزاد و جلوگیری از شکل‌گیری قیمت‌های نادرست، ثبات را به اقتصاد کشور بازگرداند و از رشد مداوم قیمت‌ها – درپیامد جهش‌های ارزی – جلوگیری نماید. اکنون، اذعان معاون محترم رئیس‌جمهور، آقای دکتر منظور، به حذف ۴۸۵ قلم از کالاهای مشمول ارز ۲۸۵۰۰، و مآلاً شوک افزایش قیمت بیش از ۵۰درصدی بسیاری از اقلام اساسی در ماه‌های اخیر، موجب واکنش بیش از ۵۰ تن از نمایندگان مجلس شده است. این افراد با امضای نامه‌ای بر لزوم جلوگیری از آزادسازی سریع و بی‌محابای قیمت‌ها تصریح کرده‌اند که: " از دولت محترم انتظار دارند، ضمن لغو فوری مصوبه غیرکارشناسی ناظر به حذف کالاهای اساسی از شمول ارز رسمی، و ضمن بازگرداندن آرامش به بازار اقلام اساسی، از موج جدید افزایش قیمت‌ها جلوگیری نمایند، تا در فرصت مقتضی و با تدبیر و هم‌اندیشی و تعامل کارشناسی بین دولت و مجلس، تصمیمی مناسب در این زمینه اتخاذ گردد."

سرمقاله

ضرورت خروج از «دوگانه‌سازی» در سیاست خارجی

کیهان برزگر

مسعود پزشکیان رئیس جمهور منتخب ایران در مقاله ای با عنوان «پیام من به جهان جدید» رویکرد اصلی سیاست خارجی خود را ایجاد «تعادل» در روابط با همه کشورها تعریف کرد. پیشبرد چنین رویکردی بیش از هر چیز نیاز به خروج از «دوگانه سازی»های موجود در حوزه سیاست خارجی و «پیوند» بین آنها دارد.

دوگانه های موجود در سیاست خارجی ایران با هدف تحقق دو وظیفه اصلی سیاست خارجی یعنی «تولید امنیت» و «ثبات ثروت» در روند زمان ساخته شده اند. این دو گانه ها عبارتند از: گرایش به شرق یا به غرب، تقویت امنیت یا احیای برجام، تقویت محور مقاومت یا گسترش روابط با دولت های منطقه، و منطقه گرایی یا جهانی شدن.

نخست، دوگانه سازی گرایش به شرق یا به غرب: این دوگانه بیشتر برای تاثیر گذاری بر سیاست داخلی ایران، به ویژه در شب انتخابات ریاست جمهوری، شکل گرفته است. از یک سو، نزدیکی به شرق منطق جغرافیایی (کریدوری) و اتصال به زنجیره منطقه ای انتقال کالاها از مسیر ایران دارد. از سوی دیگر، گرایش به غرب بر منطق دستیابی به سرمایه و تکنولوژی استوار است. دولت ها در ایران، بنا به ماهیت و تفکرات دولتمردان، تامین منافع سیاسی و اقتصادی کشور را در نزدیکی به شرق یا غرب می بینند. این الزاما به معنای شرقی شدن یا غربی شدن یک دولت به لحاظ ایدئولوژیک نیست.

دوم، دوگانه سازی احیای برجام یا تقویت امنیت: این دوگانه تحقق «توسعه» و «امنیت» در کشور را به بهای دیگری فرض می کند. از یک سو، عدم احیای برجام روابط با غرب (به ویژه با آمریکا) را پیچیده تر کرده و تداوم تحریم ها منجر به بحرانی شدن اقتصاد کشور و افزایش فقر می شود. از سوی دیگر، احیای برجام نباید به بهای تضعیف قوه بازدارندگی و امنیت کشور (اعمال محدودیت های موشکی و تضعیف نقش منطقه ای ایران از سوی غربی ها) صورت پذیرد.

سوم، دوگانه سازی محور مقاومت یا روابط با دولت های منطقه: از یک سو، تقویت روابط ایران با نیروهای سیاسی-نظامی دوست ایران با همان اعضای محور مقاومت (در لبنان، عراق، سوریه، یمن) منجر به تقویت قوه بازدارندگی کشور می شود. از سوی دیگر، عدم گسترش تعاملات اقتصادی و سیاسی با دولت های منطقه (به ویژه کشورهای عربی حوزه خلیج فارس) به دلیل مخالفت آنها با محور مقاومت منجر به هزینه تراشی برای اقتصاد کشور می گردد. تقویت روابط با محور مقاومت در مفهوم «ایران قوی» (بازدارندگی) و گسترش تعاملات با دولت های منطقه در مفهوم «منطقه قوی» (تولید ثروت) نمایان می شوند. رئیس جمهور منتخب در مقاله خود به اهمیت این مورد اخیر اشاره کرد.

چهارم، دوگانه سازی منطقه گرایی یا جهانی شدن: از یک سو، خاص بودن ایران به لحاظ نقل جغرافیایی و بهره مندی از انگارهای های قوی تمدنی و اسلامی، ضرورت اولویت دادن به روابط منطقه ای (حوزه همسایگی) را در الگوی سیاست خارجی مورد توجه قرار می دهد. از سوی دیگر، دسترسی قدرت های جهانی (به ویژه غرب) بر تکنولوژی و سرمایه، ضرورت ادغام ایران در اقتصاد جهانی را برای رشد و توسعه اقتصادی کشور اجتناب ناپذیر می کند. منطق همه این دوگانه سازی ها درورویکرد سیاست خارجی کشورمان قابل پذیرش است. چون نوعی بهم پیوستگی بین «توسعه» و «امنیت» کشور وجود دارد و نمی توان از یکی از آنها به بهای دیگری غافل شد. اما نکته مهم چگونگی «پیوند» بین این دو وظیفه اصلی سیاست خارجی است. در اینجاست که توجه به اهرم «زمان» و تلاش برای «سازگاری» بین این دوگانه ها با محیط متحول ژئوپلتیک منطقه ای و جهانی حائز اهمیت می شود. نخست، اکنون سیاست بین الملل به گونه ای است که گرایش به شرق یا غرب بیشتر متمرکز بر رویکرد تکنولوژیک و توسعه ای سیاست خارجی می شود. منطق سیاست خارجی تعامل و فرصت سازی است و لذا در عمل گرایش به شرق یا غرب را نمی شناسد. همزمان یک قدرت منطقه ای همچون ایران (با ترکیه و عربستان سعودی) خواهان نفوذ پررنگ قدرت های شرقی یا غربی در حوزه نفوذ ژئوپلتیک خود به هیچ عنوانی نیست، چون جای آن را بتدریج تنگ می کند. چنین قدرتی از برتری ژئوپلتیک خود به عنوان اهرمی برای چانه زنی با همه قدرت بزرگ در حوزه های کسب تکنولوژی و سرمایه استفاده می کند.

دوم، اکنون احیای برجام یا هر توافق هسته ای جدید بیشتر در قالب تامین امنیت و منافع اقتصادی کشور و رفع تحریم ها در نظر گرفته می شود. در حوزه تامین امنیت، پاسخ گسترده موشکی ایران به اسرائیل و ناتوانی آمریکا در ممانعت از آن نشانگر این واقعیت است که ایران به قوه بازدارندگی موشکی و متعارف خود برای تامین امنیت کشور اطمینان کامل دارد. بنابراین، موضوع مهم برنامه موشکی یا تضعیف سیاست منطقه ای ایران توسط غربی ها در شرایط حاضر کاملا بی ربط می شود. بر همین مبنا بود که این مباحث در دور آخر مذاکرات برجام اصلا توسط غربی ها مطرح نشد. چون آنها می دانستند طرح این مسئله بی فایده بوده و مانع از پیشرفت مذاکرات در همان نقطه ابتدایی می شود. سوم، نیروهای مقاومت مورد حمایت ایران در روند زمان به درجه ای از استقلال تکنولوژیک و تجربه نظامی و امنیتی رسیده اند که می توانند در قالب یک اتحاد شبکه ای از خود دفاع کنند و با افزایش قدرت چانه زنی حتی دشمنان خود را وادار به ورود به مذاکرات سیاسی کنند. تجربه عدم موفقیت اسرائیل در جنگ غزه و مواجهه سخت این رژیم با حماس و همچنین مذاکره عربستان سعودی با یمنی ها برای برقراری آتش بس دو نمونه آشکار هستند. بنابراین، می توان از طریق حمایت از محور مقاومت برای ورود به فاز سیاسی در ساختارهای قدرت کشورشان به تعادلی در روابط با دولت های منطقه رسید. از یک نگاه متفاوت، جنگ غزه، حمله گسترده موشکی ایران به اسرائیل و حتی حمله حوثی ها به نفتکش های اسرائیلی و حامیان غربی آنها در دریای سرخ، موقعیت سیاسی و اهرم چانه زنی رژیم های محافظه کار عرب و در راس آنها سعودی ها را در معادلات احتمالی صلح با اسرائیل یا حتی تنظیم رابطه با آمریکا، از جمله در موضوع «راه حل دو دولت» و «عادی سازی روابط با اسرائیل»، تقویت کرده است. و چهارم، دوگانه منطقه گرایی و جهان گرایی در نگاه سیاست خارجی ایران به راحتی قابل ادغام با یکدیگر هستند. چین از منطقه گرایی به جهان گرایی رسیده است. قدرت های بزرگ به برتری ژئوپلتیک ایران در اتصال زیر سیستم های اقتصادی و کریدوری منطقه کاملا واقف هستند. ادغام و اتصال اقتصادی ایران با منطقه می تواند راه ورود به اقتصاد جهانی را هموار کند. کافی است با اتخاذ یک سیاست خارجی ثبات ساز و تعاملی، کشورمان به نقطه اتصال انتقال کالا، سرمایه و انرژی در کریدورهای شمال-جنوب و شرق-غرب تبدیل شود. نهایتا، منطق ایجاد «تعادل» در روابط با همه کشورها نشان از یک «بلوغ ژئوپلتیک» در سیاست خارجی ایران است که در روند زمان در دهه های گذشته شکل گرفته و به تدریج توسعه یافته است. سیاست خارجی پزشکیان باید این منطق را با خروج از دوگانه های موجود در سیاست خارجی و مهمتر پیوند و اجرای همزمان آنها تقویت و عملیاتی کند. با بکارگیری این متدولژی، روند اجرای سیاست خارجی ایران حتی تقویت می شود. ماموریت اصلی سیاست خارجی یک کشور پیشبرد منطق کلان و استراتژیک منافع ملی است. ایستادن در دوگانه های سیاست خارجی بی جهت از انرژی و کارآمدی دستگاه دیپلماسی کشور در چانه زنی با قدرت های منطقه ای و جهانی می کاهد.

Alborz.payam@gmail.com